

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาท้องถิ่น อำเภอจอมทอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 79 (บ้านหนองอาบช้าง) อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ

1.1 ความสำคัญและเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2 สาระหลักและมาตรฐานการเรียนรู้

1.3 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาต่างประเทศ

2. การอ่านภาษาอังกฤษ

2.1 ความหมายของการอ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

2.3 ประเภทของการอ่าน

2.4 ระดับของการอ่าน

2.5 การอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.6 ระดับของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.7 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.8 ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory)

2.9 การวัดและประเมินผล การอ่านเพื่อความเข้าใจ

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.1 ความหมายและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

- 3.4 ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ความสำคัญและเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 1)

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส จีน เยอรมัน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้านหรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 1) ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูลความคิดรวมยอดความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการ เชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิด โลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

จากสาระสำคัญของสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐาน การเรียนรู้ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดง ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดง ความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและ นำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิด โลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และ สังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-2)

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4-5) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไว้ดังนี้

1. ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสิ่งที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่องใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบายให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการเสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอให้ข้อมูล บรรยายอธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรมและข่าวหรือเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว เหตุการณ์ เรื่อง ประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้อ่าน การวิเคราะห์ เรื่อง ข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและเขียนแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาสตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำถาม โครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

6. ค้นคว้า รวบรวมและสรุปข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชนและสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวมและสรุปความรู้หรือข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่นเป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ - ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100-2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกล่าวโดยสรุปได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน ความสามารถและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น

การอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญมากในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถในด้านการอ่านย่อมเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การหาความรู้ หรือการประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยประโยชน์จากการอ่านทั้งสิ้น จากการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการอ่าน นักการศึกษาได้กล่าวถึง การอ่านไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของการอ่าน

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2536 : 1) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมีความสัมพันธ์กับการพูด การอ่านที่แท้จริงนั้นจะต้องเป็นการอ่านที่สามารถเข้าใจความหมายของเรื่องทีอ่านได้เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่าน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน ดังนั้น การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การแปลความหมาย การตอบสนอง การกำหนดความมุ่งหมายและการจัดลำดับภาพของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านเห็นจะกระตุ้นการทำงานของสมอง ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544 : 108) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การรับรู้ข้อเขียนที่เรียบเรียงขึ้นในรูปแบบของสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ

สุทัศน์ สังคะพันธ์ (2547 : 17) กล่าวว่า การอ่านคือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีสารหรือบทอ่านเป็นสื่อ ผู้เขียนเป็นผู้ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเอาไว้ในบทอ่าน ส่วนผู้อ่านเป็นผู้รับความหมายที่ผู้เขียนถ่ายทอดเอาไว้โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

สุรัสวดี อางนันทลา (2549 : 9) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยการตีความจากตัวอักษรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ โดยใช้ทักษะต่าง ๆ ทั้งทางด้านเสียง ภาษาศาสตร์ กลวิธีในการแก้ปัญหาให้ออกมาเป็นความคิด โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านจึงจะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

ดิกกี (Dickie อ้างถึงใน วิไลลักษณ์ ลาจันทร์, 2548 : 20) อธิบายความหมายการอ่านว่า การอ่านเป็นการกระทำปฏิกิริยาระหว่างการมองเห็นกับองค์ประกอบในการแปลความ ผู้อ่านจะแปลความสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมเพื่อประมวลเข้าเป็นความคิดแล้วสรุปลงความเห็นตามความเข้าใจของผู้อ่าน

เอสกี (Eskey อ้างถึงใน ปารณทัตต์ แสนวิเศษ, 2539 : 11) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่สมองจะทำหน้าที่ทั้งหมดในการตีความหมาย ของข้อความที่อ่าน โดยสมองจะเริ่มทำงานเมื่อตาของผู้อ่านรับข้อมูลที่ได้จากการอ่านแล้วนำความรู้เดิมที่สะสมไว้ในสมองมาช่วยในการตีความข้อมูลที่อ่าน ซึ่งข้อมูลใหม่ที่ได้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ในเรื่องดังกล่าวที่เพิ่มขึ้น และสามารถนำมาใช้ในคราวต่อ ๆ ไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้ส่งสาร คือ ผู้เขียนถึงผู้รับสาร คือ ผู้อ่าน โดยมีสื่อหรือสารเป็นตัวกลางในการสื่อความหมาย ผู้อ่านเป็นผู้แปลความและทำความเข้าใจ สรุปความ โดยใช้ความคิด ความรู้ ประสบการณ์เดิมที่ตนมีอยู่

ความสำคัญของการอ่าน

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านดังนี้

ประนอม สุรัสวดี (2539 : 38) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับคนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะโอกาสในการใช้ทักษะการฟังการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษน้อยกว่าการอ่าน ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาหาความรู้ เช่น การอ่านตำราเรียน บทความทางวิชาการ ผลงานวิจัย เป็นต้น ส่วนการอ่านเพื่อประโยชน์ชีวิตประจำวัน ได้แก่ การอ่านประกาศแจ้งความ นิตยสาร คำชี้แจงในการใช้เครื่องอุปโภคบริโภค ส่วนการอ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ การอ่านนวนิยาย บทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร

พินิตนันท์ บุญพามี (2542 : 1-2) กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันเพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ วิทยาการและความนึกคิด การอ่านช่วยให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าได้ทัน ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ความคิดและวิจารณ์ญาณ ให้คนมีความงดงามทางบุคลิกภาพ วุฒิปัญญาและความสามารถมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่าน ให้ไปในทางที่ดีงามด้วยตนเอง และทำประโยชน์ต่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ประจักษ์ความจริงอย่างเดียวกันและสามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

นวรรตน์ มัสเฮาะ (2543 : 11) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลาใด เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ประสบการณ์ และความเพลิดเพลิน อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญ เพราะการอ่านเป็นทักษะที่ต้องนำไปใช้ทั้งในด้านการศึกษากิจการประกอบอาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะปัจจุบันนี้เป็นยุคข้อมูลข่าวสารทำให้คนไทยมีโอกาสอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 1) การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้

ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัยจึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากความสำคัญของการอ่านตามที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ การศึกษา เป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ความคิดและ วิจารณ์ของผู้อ่าน ช่วยให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าได้ทันต่อเหตุการณ์

ประเภทของการอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเภทของการอ่าน มีผู้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2546 : 2) แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง (Read aloud) มีความสำคัญในการฝึกให้หัดอ่านตั้งแต่วัยเด็กเพื่อจะได้ฟังการอ่านออกเสียงว่าถูกต้อง ชัดเจนหรือไม่ เพียงใด ผู้ฝึกจะได้แก้ไขให้ถูกต้องได้ การอ่านออกเสียงช่วยสนองความต้องการและความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้เป็นอย่างดี คำต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอ่านควรจะเป็นคำที่อยู่แวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กภายในครอบครัว การอ่านออกเสียงยังมีประโยชน์ในการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเองหรืออ่านให้ผู้อื่นฟัง จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ซาบซึ้งในบทประพันธ์นั้น ๆ และผู้ฟังก็ได้รับอรรถรสจากการฟังการอ่านออกเสียง ผู้อ่านที่ได้ฝึกฝนมาเป็นอย่างดีจะมีลีลาและท่วงทำนองอ่าน ตลอดจนการออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี จะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์และจินตนาการตามไปด้วย นอกจากนี้การอ่านออกเสียงจะทำให้เรียนภาษาต่างประเทศได้เร็วขึ้น เพราะการอ่านออกเสียงช่วยให้ฝึกการเลียนแบบเสียงเจ้าของภาษา เป็นการฝึกที่ได้ประโยชน์ ผู้อ่านควรอ่านออกเสียงดัง ๆ ตามไปด้วยเนื่องจากขณะที่อ่านออกเสียงนั้นผู้อ่านจะได้ใช้สายตาคูตัวอักษร และหูก็ฟังเสียงที่เปล่งออกมาพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจ และง่ายต่อการจดจำคำศัพท์

2. การอ่านในใจ (Silent reading) การอ่านในใจมีความสำคัญและจำเป็นต้องฝึกอ่านในใจเมื่อเรียนในระดับสูงขึ้น เพราะการอ่านในใจทำให้อ่านได้เร็วขึ้น ไม่เสียเวลาในการออกเสียงตามไปด้วย การอ่านเร็วทำให้อ่านหนังสือได้มากขึ้นในเวลาอันจำกัด ในขณะที่อ่าน ผู้อ่านควรจับใจความสำคัญ ตอบปัญหา หรือตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จดจำ ย่อความ สรุปความ และตีความได้ รวมทั้งสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้ อ่านแล้วสามารถวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นได้ การอ่านในใจนอกจากจะมีประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนแล้ว การอ่านในใจยังจำเป็นที่ต้องอ่านในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการอ่านสื่อที่ต้องอาศัยความรวดเร็วในการอ่าน เช่น การอ่านข้อความในสื่อโฆษณา สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แผ่นใส ภาพนิ่ง และในภาพยนตร์ เป็นต้น

สมุทร เช่นชาวนิช (2535 : 3) แบ่งการอ่านออกเป็น 2 ประเภท

1. การอ่านเพื่อการศึกษา (Work-study type reading) เป็นการอ่านที่ต้องการความเร็วสูงพอประมาณ การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือต้องการครอบคลุมเนื้อหาให้ได้มากที่สุด ให้ความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การอ่านประเภทนี้ผู้อ่านจะต้องพิจารณาคำศัพท์และความหมายของคำที่พบให้ละเอียดถี่ถ้วน นอกจากรู้ความหมายเฉพาะแล้วผู้อ่านควรจะต้องรู้ความหมายแฝงหรือความหมายตามนัยประหวัด (Connotation) ของคำนั้น ๆ ด้วย เพื่อจะได้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การอ่านเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงใจ (Recreatory reading) เป็นการอ่านเพื่อความรื่นรมย์เป็นส่วนตัวหรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีคำศัพท์เฉพาะมากมายนัก เป็นต้น การอ่านชนิดนี้มักไม่ต้องการความเข้าใจที่ลึกซึ้งมาก ผู้อ่านจะอ่านโดยใช้ความเร็วช้าหรือเร็วอย่างไรก็ได้ สุดแล้วแต่ความพึงพอใจของผู้อ่าน

ในขณะ มหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2543 : 5) แบ่งการอ่านออกเป็น 4 ประเภท

1. การอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูล (Reading for Practical Purposes) คือ การอ่านสิ่งต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านป้ายต่าง ๆ อ่านคำแนะนำวิธีปฏิบัติ คำสั่งเอกสารที่ใช้ในการติดต่อระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น สิ่งอ่านประเภทนี้มักจะเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา

2. การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Reading for General Knowledge) คือ การอ่านเรื่องราวหรือข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือสติปัญญาโดยทั่ว ๆ ไป เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สังคม หรือประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ ปฏิบัติการ ทักษะขณะอ่าน ผู้อ่านควรจะแยกแยะว่าอะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือความคิดเห็นของผู้เขียน และผู้เขียนต้องการจะสื่ออะไร

3. การอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า (Reading for Academic Purposes) มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ต้องการที่จะอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาให้ได้มากที่สุด ให้ความสำคัญรวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง ดังนั้นขณะที่อ่านจึงต้องพิจารณาคำศัพท์และความหมายของคำที่พบให้ละเอียดด้วย

4. การอ่านเพื่อความบันเทิง (Reading for Pleasure) เป็นการอ่านเพื่อความรื่นรมย์เป็นส่วนตัว เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดีต่าง ๆ ที่มีคำศัพท์เฉพาะไม่มาก การอ่านชนิดนี้มักไม่ต้องการความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

สรุปได้ว่าการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การอ่านเพื่อรับรู้ข้อมูล ข่าวสารศึกษาค้นคว้า และการอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านประเภทแรกต้องใช้ความระมัดระวังในการทำ

ความเข้าใจในบทอ่าน ต้องพิจารณาความหมายของคำศัพท์ที่พบให้ละเอียดถี่ถ้วน ส่วนการอ่านประเภทหลังเป็นเป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินเท่านั้น

ระดับของการอ่าน

ระดับการอ่านแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ทิพวัลย์ มาแสง, อ้างถึงใน ปารณทัตต์ แสนวิเศษ, 2539 : 16) ดังนี้

1. Mechanical ระดับนี้เป็นช่วงการต่อเนื่องระหว่างการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจจะเป็นบันไดแรกของการนำไปสู่การอ่านในใจนักเรียนจะอ่านออกเสียงจนคล่อง และถูกต้องแล้วจึงอ่านในใจ

2. Understanding เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการสอนอ่าน

3. Enjoyment เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ระดับนี้ครูจะฝึกได้โดยหาเรื่องที่สนุกและต่างจากบทเรียนได้

4. Appreciation อ่านแล้วเกิดความซาบซึ้ง การอ่านแบบนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้จนกว่านักเรียนจะเข้าใจเนื้อเรื่องและเกิดความสนุกสนาน

5. Criticism อ่านแล้วสามารถติชม วิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่องที่อ่านได้ การอ่านแบบนี้ค่อนข้างยาก ต้องเข้าใจภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้ง

ทิพดี อ่องแสงคุณ (อ้างถึงใน ประพนอม สุรัสวดี, 2539 : 40) กล่าวถึงระดับของการอ่าน ดังนี้

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านเนื้อเรื่องง่าย ๆ และเป็น การอ่านเพื่อจับใจความที่ปรากฏอย่างชัดเจนในเนื้อเรื่อง การอ่านในระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับนี้

ระดับที่ 2 การอ่านตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ที่เป็นใจความของเรื่องได้ แม้ว่าในเรื่องนี้จะไม่ได้เล่าไว้อย่างชัดเจน โดยอาศัยการตีความจากเหตุผล ในเนื้อเรื่องที่อ่าน

ระดับที่ 3 การอ่านขั้นวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมิน จากการอ่านได้ว่า ตัวละครมีลักษณะอย่างไร ใครเป็นคนดี ใครเป็นคนไม่ดี และเนื้อหาของเรื่อง มีข้อเตือนใจอย่างไร การอ่านระดับขั้นนี้ ประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับที่ 2-3 ได้

ระดับที่ 4 การอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิด ความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างจินตนาการได้กว้างไกล สามารถแสดงความคิดเห็นและแนะแนวทาง แก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่านนอกเหนือไปจากที่มีเล่าอยู่แล้วในเนื้อเรื่อง

จากแนวคิดเกี่ยวกับระดับของการอ่านที่กล่าวมา สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับระดับของการอ่านได้ว่า ระดับที่ 1 ระดับพื้นฐานผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ได้อย่างชัดเจน ระดับที่ 2 ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผล และความรู้ความเข้าใจของตนเอง มาช่วยตัดสินใจ ทำความเข้าใจข้อมูลในเรื่องที่อ่าน และระดับที่ 3 ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการแยกแยะ การวิเคราะห์การใช้เหตุผล การสรุปและการสังเคราะห์ เป็นการนำความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมา แล้วเรียบเรียงขึ้นใหม่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีพื้นฐานด้านการอ่านมาบ้างแล้วทั้งการอ่านในชั้นต้น ทักษะการสังเกตคำ และทักษะการอ่านออกเสียง ดังนั้นการอ่านในระดับเพื่อความเข้าใจจึงเป็นระดับที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน การอ่านที่ประสบผลสำเร็จคือ สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่าน จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

สมุทร เซ็นเชาวิช (2535 : 73) ให้ทัศนะว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ ความสามารถที่จะอนุมานข้อสันเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลย ก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้นเป็นเพียงแต่การเห็นตัวหนังสือปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น

จิตรลดา กนยีน (2550 : 22) กล่าวถึงความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า ในการอ่านนั้นผู้อ่านจะต้องเข้าใจข้อความในระดับต่าง ๆ ซึ่งเริ่มจากคำ วลี ประโยค และเรื่องราวที่ต่อเนื่องกัน สามารถทำความเข้าใจบอกเรื่องราวของเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญ บอกรายละเอียดของเรื่อง สรุปความคิดเห็นและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แปลความ อธิบายความหมายจากเรื่องราวที่อ่านได้

ดัฟฟี และโรเลอร์ (Duffy & Roehler, 1993 : 29) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจหมายถึง ความสามารถในการตีความหมายจากบทอ่าน ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจกับความหมายนั้น การตีความจะอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมของผู้อ่านเป็นสำคัญหรือความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วมาสัมพันธ์กับข้อเขียนที่อ่าน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นความสามารถในการทำความเข้าใจทั้งในระดับตัวอักษร และระดับความหมาย โดยการตีความ จะอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างเนื้อเรื่อง

ที่อ่านกับความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านทำให้เกิดความรู้ใหม่ ความเข้าใจเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสามารถทางการอ่านทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ และทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้อันเกิดจากความเข้าใจในการอ่านนั้นไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้

ระดับของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถแบ่งได้หลายระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร ไปจนถึงระดับที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์วิจารณ์ โดยได้มีนักการศึกษาแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

ซวาล แพร์ตูกูล (อ้างถึงใน อัจชรชาติ มีระหงษ์, 2540 : 13) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นด้วยภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งอื่นใดที่สภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วก็สามารถตอบและอธิบายได้ความเข้าใจสามารถแสดงออกได้ ดังนี้

การแปลความ (Translation) คือ ความสามารถในการแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยแปลความลักษณะและนัยของเรื่องราว ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้สำหรับเรื่องราว นั้น ๆ โดยเฉพาะ

การตีความ (Interpretation) คือ ความสามารถในการจับความสัมพันธ์ระหว่างชั้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวได้

การขยายความ (Explanation) คือ ความสามารถในการขยายความและนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

สมุทฺร เชนฺเชาวณฺนิช (2535 : 73) แบ่งความเข้าใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความเข้าใจแบบทันที (Receptive Comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้องอาศัยความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ่ ต้องรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากพอจะต้องเข้าใจความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนและประโยคต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ขณะที่อ่านต้องมีสมาธิแน่วแน่จึงจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยตลอด

2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (Reflective Comprehension) คือ ความเข้าใจที่ต้องอาศัย ความรอบรู้และทักษะความสนใจหลาย ๆ ด้านเป็นหลักใหญ่ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วย

ทำความเข้าใจเรื่องได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการอธิบาย ชี้แจง สั่งสอน ชักจูง หรือให้ความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังสามารถพินิจพิจารณาและไตร่ตรองหาข้อมูลสรุปตามความคิดที่ผู้เขียนต้องการ ความเข้าใจแบบนี้ต้องพึงเหตุผลและอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วในชีวิตเป็นสำคัญ

ทิพดี อ่องแสงคุณ (อ้างถึงใน ประพนอม สุรัสวดี, 2539 : 40) กล่าวถึงระดับความยากง่ายของการอ่าน ดังนี้

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านเนื้อเรื่องง่าย ๆ และเป็น การอ่านเพื่อจับใจความที่ปรากฏอย่างชัดเจนในเนื้อเรื่อง การอ่านในระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับนี้

ระดับที่ 2 การอ่านตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ที่เป็นใจความของเรื่องได้ แม้ว่าในเรื่องนี้จะไม่ได้เล่าไว้อย่างชัดเจน โดยอาศัยการตีความจากเหตุผล ในเนื้อเรื่องที่อ่าน

ระดับที่ 3 การอ่านขั้นวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมิน จากการอ่านได้ว่า ตัวละครมีลักษณะอย่างไร ใครเป็นคนดี ใครเป็นคนไม่ดี และเนื้อหาของเรื่อง มีข้อเตือนใจอย่างไร การอ่านระดับขั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับที่ 2-3 ได้

ระดับที่ 4 การอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิด ความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างจินตนาการ ได้กว้างไกล สามารถแสดงความคิดเห็นและแนะแนวทาง แก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่านนอกเหนือไปจากที่มีเล่าอยู่แล้วในเนื้อเรื่อง

โรเจอร์ ที เลนอน (Roger T. Lenon อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540 : 151) กล่าวถึง ระดับของการอ่านที่จะทำการวัด ได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนี้

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับคำ โดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับคำ ได้แก่ ความกว้าง ความลึก และขอบเขตของคำศัพท์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับคำอย่างกว้างขวางหรือชำนาญ ในการใช้คำ เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของทักษะ การอ่านทุกชนิด

2. ระดับความเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งรวมทักษะอื่น ๆ ด้วย เช่น การรู้ ตำแหน่งของข้อความที่กล่าวถึงอย่างเจาะจง การเข้าใจความหมายตามตัวอักษรและความสามารถในการติดตามเรื่องที่อ่านตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แบบสอบอ่านที่ยอมรับกันเป็นจำนวนมาก มักจะวัดความสามารถในการอ่านด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ

3. ระดับความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่รวมถึงความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนความสามารถคาดเดาเหตุการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา การเข้าใจความหมายของคำจากเนื้อเรื่อง เข้าใจการจัดลำดับของเรื่องที่อ่าน ทราบถึงความคิดสำคัญ

และการจัดลำดับของความคิด เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ของข้อความที่อ่าน โดยการได้ข้อสรุปหรือหลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตามก็ตีทักษะที่สามนี้มีความสัมพันธ์กับทักษะในการเข้าใจความหมายที่ปรากฏอย่างชัดเจน เพราะการที่จะได้ความหมายของเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายตามตัวอักษรหรือความหมายที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนก่อน

4. ระดับความซาบซึ้ง หมายถึง ความสามารถในการทราบถึงความตั้งใจหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์หรือแนวรสของเรื่อง ความสามารถในการเข้าใจกลไกทางวรรณคดี ที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

จากระดับความเข้าใจในการอ่านดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุประดับของการอ่านได้ 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือแปลความหมาย ระดับที่ 2 ความเข้าใจขั้นตีความหรือบอกรายละเอียดของเรื่องและระดับที่ 3 ความเข้าใจขั้นขยายความ หรือขั้นวิจารณ์ จะเห็นได้ว่าระดับความเข้าใจในการอ่านจะมีความสัมพันธ์กัน ระดับความเข้าใจในขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของระดับความเข้าใจขั้นสูงขึ้นไป

องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า

กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 1 - 2) การสอนอ่านนั้นก่อนที่จะสอนหรือฝึกให้เด็กอ่านไม่ว่าจะเป็นอ่านคล่อง อ่านเก่ง และอ่านเป็น ควรศึกษาองค์ประกอบซึ่งจะส่งผลต่อการอ่าน ดังนี้

1. ระดับสติปัญญา เด็กมีสติปัญญาไม่เท่ากัน ย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อการอ่านจึงไม่ควรเน้นให้อ่านได้เท่ากันในเวลาเดียวกัน

2. วุฒิภาวะและความพร้อม การอ่านต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบย่อย ๆ เช่น ทักษะการใช้สายตา การใช้ไวยวะเกี่ยวกับการออกเสียง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นการสอนอ่าน

3. แรงจูงใจ แรงจูงใจมีทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ พ่อแม่ครู และแรงจูงใจภายใน ได้แก่ การค้นพบด้วยตัวเองว่าชอบหรือไม่อย่างไร

4. สภาพร่างกาย สภาพร่างกายที่สมบูรณ์จะช่วยให้สุขภาพจิตดี ร่างกายแข็งแรง มีความกระตือรือร้นมากกว่าร่างกายที่อ่อนแอและเจ็บป่วย

5. สภาพอารมณ์ อารมณ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอ แจ่มใส ไม่มีแรงกดดันจากความคาดหวังของครูหรือผู้ปกครองจะทำให้เด็กอ่านได้ดี

6. สภาพแวดล้อม ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการอ่านสูงมาก เช่น บุคคลใกล้ชิดชอบอ่าน ที่โรงเรียนมีหนังสือให้อ่าน มีห้องสมุดที่น่าเข้าไปศึกษาค้นคว้า มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7. การวางแผนการอ่านให้เด็ก นอกจากวิธีสอนและสื่อแล้ว การวางกำหนดให้อ่าน ก็มีมีส่วนช่วยส่งเสริมการอ่านให้มากกว่าเดิม

เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2536 : 24) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของมนุษย์ 3 ประการดังนี้

1. ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม (Schema) ของผู้อ่าน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันได้ เนื่องจากความคิดรวบยอดของผู้ที่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น ประสบการณ์เดิมจึงเป็นหลักการที่สำคัญซึ่งผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวความคิด เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้อ่านได้มีโอกาสฝึกใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมของตนมาช่วยในการอ่าน รวมทั้งการใช้ทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด การเขียน เป็นต้น เพื่อช่วยให้การเข้าใจความหมายของการสื่อสารได้ดี

2. อภิปัญญา (Meta - Cognition) เป็นความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตนในการตีความและแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้การเข้าใจการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนจากประสบการณ์มาใช้ในการจับใจความ ตีความ แปลความและขยายความได้ กลวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลากหลายด้วยกัน ที่สำคัญคือการเดาความเพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนประสบในขณะที่อ่านเนื้อความต่าง ๆ การเดาความและการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองของผู้เรียนจะช่วยให้การเข้าใจการอ่านดีขึ้น เช่น ผู้อ่านใช้บริบทเดาศัพท์ที่ตนไม่เข้าใจว่าจะมีความหมายอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการที่แต่ละคนใช้ในการเดา การแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบหรือข้อมูลจากการอ่าน ความเข้าใจตนเองในกระบวนการที่ใช้อันเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลย่อมเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการอ่านของแต่ละคนได้ ข้อสำคัญผู้สอนจะใช้กลวิธีอย่างไรที่ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ใช้อภิปัญญาของตนมากที่สุดในการอ่านจับใจความ แปลความ ตีความ ขยายความ ฯลฯ

3. โครงสร้างของเนื้อความ (Text Structure) ผู้เขียนทุกคนย่อมมีแนวทางในการสื่อความของตน โดยเฉพาะการร่างโครงการเขียนของเขา ซึ่งย่อมมีจุดประสงค์ในการสื่อความที่แตกต่างกัน โครงสร้างของเนื้อความจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความในการอ่านได้ดี หากผู้อ่านเข้าใจการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้น ๆ และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ เช่น หากผู้อ่านเข้าใจโครงการเขียนของผู้เขียนว่า ผู้เขียนกำลังบอกรายละเอียดของเรื่องเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง สมองของผู้อ่านจะตั้งการให้ผู้อ่านกวาดสายตาและคิดหาข้อความ

ที่จะบอกผู้อ่านว่า เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องอะไร การอ่านก็จะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อมติว่าการอ่านโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของเนื้อความจะช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายเด่นชัดขึ้นว่า จะต้องการหาข้อมูลอะไร กระบวนการทางความคิดย่อมจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ และขยายความในการอ่าน

กู๊ดแมน (Goodman อ้างถึงใน ละเอียด ไกรทอง, 2556 : 34) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ได้แก่ ความรู้ในด้านคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์และสำนวนการใช้ภาษา ตลอดจนความสัมพันธ์ของข้อความ
2. โลกทัศน์ ความเชื่อ ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ (Schema)
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่อง หรือข้อเขียน (Conceptual or Semantic Completeness)
4. ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของข้อเขียน (Text Schema) การวิเคราะห์ภาษาในระดับสูงกว่าประโยค (Discourse Analysis) ทำให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของข้อเขียนแต่ละประเภท มีลักษณะโครงสร้างแตกต่างกัน ข้อเขียนของแต่ละบุคคลยังสะท้อนความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมของผู้เขียนด้วย

สมุท เซ็นเซาวิช (2535 : 74) กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจที่สำคัญ ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นที่ต้องการจะใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงก็ทำได้โดยไม่มียาก
2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากนักได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษ หรือตัดทิ้งไปได้
3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด
4. สามารถสรุปลงความเห็นจากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และน่าเชื่อถือ
5. สามารถใช้วิจารณญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ ไม่สับสน
6. สามารถถ่ายโอนหรือประสมประสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในการอ่าน ได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา สภาพแวดล้อม ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องและความสามารถของผู้อ่าน หรืออาจกล่าวได้ว่าการอ่านกับ

ความเข้าใจมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันจนมิอาจแยกออกจากกันได้ และในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจทุกครั้งผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ ระดับสติปัญญาและสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียนด้วย

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory)

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมซึ่งเป็นแนวคิดของ Barrett (1969 อ้างถึงใน มณีรัตน์ สุโกวิทรัตน์, 2548 : 18) ได้กล่าวเกี่ยวกับโครงสร้างความรู้ในสมอง นั่นคือ ภายในสมองของมนุษย์จะมีระบบจัดความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งสามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์เดิมนั้นมาปรับใช้กับประสบการณ์ใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างความรู้นี้ได้นำมาปรับใช้กับกระบวนการอ่าน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การที่ผู้อ่านจะเกิดความรู้ความเข้าใจในการอ่านได้เนื่องจากผู้อ่านมีระบบความคิดในสมองที่เป็นแบบแผนที่เรียกว่า โครงสร้างความรู้ (Schema) ซึ่งก็คือ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ และเหตุการณ์ที่ผู้อ่านเคยมีประสบการณ์ แล้วสะสมไว้เป็นข้อมูลความรู้และประสบการณ์ โครงสร้างความรู้ที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านมี 2 ประเภท คือ

1. โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ (Formal Schema) หมายถึง โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนประเภทต่าง ๆ รวมถึงการใช้ถ้อยคำที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาในบทอ่าน บทอ่านที่แตกต่างกันย่อมมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ภาษาที่ใช้ในงานเขียนเชิงวิชาการย่อมแตกต่างจากภาษาที่ใช้เขียนนวนิยาย

2. โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา (Content Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในบทอ่าน เช่น ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความรู้รอบตัวทั่วไป และความรู้ในเนื้อหาเฉพาะด้านตามที่ปรากฏ หรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่าน

กระบวนการอ่านซึ่งมีแนวคิดตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม ได้แก่ กระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Process) กระบวนการอ่านแบบนี้อธิบายว่า ในการอ่านเพื่อความเข้าใจผู้อ่านจะใช้ความรู้ทางภาษาในการวิเคราะห์ตั้งแต่ระดับตัวอักษร ความหมายคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ จนถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และข้อความทั้งหมดที่อ่านเป็นกระบวนการที่ยึดบทอ่านเป็นหลัก (Text - based Processing) ซึ่งเป็นกระบวนการการอ่านแบบล่างสู่บน

(Bottom - up Process) ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านก็ใช้พื้นความรู้และประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้เป็นตัวชี้แนวทางในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยึดความรู้เป็นหลัก

(Knowledge - based Processing) ซึ่งเป็นกระบวนการอ่านแบบบนสู่ล่าง (To - down Process) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้อ่านมีพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดีก็จะสามารถนำไปใช้ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้มากขึ้น กระบวนการทั้งสองนี้จะเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กันขณะอ่าน โดยไม่รู้ตัว เมื่อใดที่กระบวนการอ่านแบบล่างสู่บนเกิดปัญหาขึ้น เช่น บทอ่านใช้ภาษากำกวม หรือ

ผู้อ่านบทพรัองทางภาษา กระบวนการอ่านแบบบนสู่ล่างก็จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว โดยผู้อ่านจะพยายามใช้พื้นความรู้มาคาดคะเนเรื่องที่อ่านเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจได้มากขึ้น (สุวรรณ โปรธา, 2545 : 23)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมให้ความสำคัญแก่ความรู้เดิมของผู้อ่าน โดยเชื่อว่าความรู้เดิมมีบทบาทสำคัญต่อการทำความเข้าใจบทอ่าน แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ด้านภาษา ดังนั้น การสอนอ่านตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมจึงเป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน โดยอาศัยความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่บวกกับข้อมูลที่เสนอไว้ในบทอ่าน ในการใช้หนังสือเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาท้องถิ่นอำเภอจอมทอง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการอ่านโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม คือ มีการจัดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนมีพื้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านและให้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และโครงสร้างในชั้นก่อนการอ่านซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้มากขึ้น

การวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ

แนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีนักวิชาการหลายท่านเสนอแนะแนวทางไว้ดังต่อไปนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2531 : 59-62) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า การประเมินผลทำได้โดยให้ผู้เรียนอ่านแล้วแสดงความเข้าใจเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการฟัง พูด หรือเขียนได้ เช่น

1. ให้หาความหมายของคำศัพท์
2. ให้บอกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค
3. ให้หาความหมายจากประโยคที่กำหนดให้
4. ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยใช้คำถามแบบมีคำตอบให้เลือก
5. ให้เรียงลำดับเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง
6. ให้เติมคำลงในช่องว่างโดยใช้วิธีโคลซ (Cloze Test)
7. ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
8. ให้ตั้งชื่อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 154-155) กล่าวถึงแนวทางการประเมินทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า สามารถพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อยและเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถรวมในการรับสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ในด้านศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ

1.2 ความรู้ในด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบท ที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรือขออนุญาต เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน และสามารถตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงด้วยคำใหม่โดยให้ได้ใจความเดิม หรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเรียงลำดับข้อความได้

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเข้ากับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันเพื่อให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่าง ๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่องและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปบทอ่านได้ว่าเป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบเป็นทางการ หรือไม่เข้าใจเจตนา ทศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไรไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษาได้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงซึ่งต้องอาศัยความรู้ในระดับต้น ๆ เป็นพื้นฐาน

ผงกกาญจน์ ภูวิภาดาพรรณ (2540 : 37-38) ได้เสนอวิธีวัดและประเมินผลการอ่านไว้ 2 แบบใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การใช้แบบทดสอบ คือ การเขียนข้อคำถามเพื่อทดสอบความสามารถของผู้เรียน โดยลักษณะของข้อคำถามมีหลายประเภทดังนี้

1.1 ข้อคำถามแบบตัวเลือก (Multiple Choice) ซึ่งปกติจะมี 4 ตัวเลือก ข้อคำถามแบบตัวเลือกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1.1.1 ตัวเลือกทั้งหมดอยู่ในรูปโครงสร้างไวยากรณ์เดียวกัน

- 1.1.2 ไม่ควรถามในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
- 1.1.3 ถามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว
- 1.1.4 หลีกเลี่ยงคำถามที่เป็นปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
- 1.1.5 ตัวเลือกต้องมีความเป็นไปได้
- 1.1.6 ตัวเลือกที่ถูกไม่ควรยาวหรือสั้นจนผิดสังเกต
- 1.1.7 มีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว

1.2 ข้อคำถามแบบถูก-ผิด (True - false) มีความคล้ายคลึงกับข้อคำถามแบบตัวเลือก โดยข้อคำถามแบบถูกผิดผู้เรียนมีโอกาสดอกถูกร้อยละ 50 โดยประโยคที่ให้ผู้เรียนเลือกควรเป็นประโยคที่ง่าย ๆ

1.3 ข้อคำถามแบบจับคู่ (Matching) คำถามประเภทนี้ใช้ได้ดีกับการทดสอบเนื้อเรื่องที่เน้นเหตุการณ์สำคัญ บุคคล เวลา สถานที่ในประวัติศาสตร์ หรือเรื่องเล่า

1.4 ข้อคำถามประเภทเขียนตอบอย่างสั้น ๆ (Short Answer) คำถามประเภทนี้ผู้เรียนจะเขียนตอบสั้น ๆ หรือเติมข้อความในประโยคให้สมบูรณ์

1.5 ข้อคำถามประเภทโคลซ (Cloze) ครูอาจนำบทอ่านมาย่อแล้วลบคำบางคำในเนื้อหา เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านแล้วเติมคำที่เหมาะสม ซึ่งข้อคำถามประเภทโคลซมักจะลบให้เติมอย่างสม่ำเสมอ เช่น เว้นทุกคำที่ขีด แปะ หรือกำ เป็นต้น

1.6 ข้อคำถามที่ให้นักเรียนแปลงรูปข้อมูล (Information Transfer) หลังจากอ่านบทอ่านและได้ข้อมูลแล้วนักเรียนจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบใหม่ เช่น ในรูปตาราง แผนภูมิ รูปภาพ การ์ตูน เป็นต้น

1.7 ข้อคำถามแบบตอบยาว (Essay Question) เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบบรรยายเป็นข้อความหนึ่งย่อหน้า

2. การวัดและการประเมินการอ่านตามสภาพจริง มีลักษณะสำคัญคือ การประเมินนักเรียนขณะทำกิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานจริง (Real - world Tasks) วิธีวัดและประเมินแบบนี้สามารถประเมินนักเรียนได้ทั้งกระบวนการอ่าน เจตคติ ความสนใจ และความวิตกกังวล วิธีวัดและประเมินตามสภาพจริง อาจทำได้หลายวิธี เช่น

2.1 การสังเกต (Observation) คือ การเฝ้าดูสภาพจริงแล้วบันทึกไว้ ซึ่งครูควรจะสร้างเกณฑ์การสังเกตและเกณฑ์การให้คะแนนโดยบรรยายละเอียดพฤติกรรมที่คาดหวัง เช่น ระดับความเข้าใจในการอ่าน การเลือกสรรข้อมูลในการนำเสนอและความถูกต้อง ตรงประเด็นในการนำเสนอ

2.2 เครื่องมือวัดแบบต่าง ๆ เช่น แบบวัดเจตคติ แบบสอบถามความสนใจในการอ่าน แบบบันทึกการใช้ห้องสมุด ซึ่งอาจนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตอาจมาประกอบข้อมูลจากเครื่องมือวัดเพื่อประเมินด้านจิตพิสัย

2.3 การสัมภาษณ์ (Teacher Student Conference) คือ การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องพูดคุยกัน ทำให้ทราบความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนอ่านและความต้องการของนักเรียน ข้อมูลที่ได้นอกจากจะสามารถใช้ประกอบการวัดและประเมินการอ่านแล้ว ยังช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 การบันทึกเกี่ยวกับการอ่าน (Reading Journal) คือ การที่นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการอ่าน หรือแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน การบันทึกเกี่ยวกับการอ่านจะช่วยให้ทั้งครูและนักเรียน ประเมินตรวจสอบความสามารถทางการอ่าน การเขียน และการคิดได้อย่างดี

2.5 แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) แฟ้มสะสมงานจะเป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียน และแสดงถึงความก้าวหน้า ตลอดจนชิ้นงานที่แสดงถึงความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปแล้ว การวัดผลและประเมินผลในการอ่านนั้นสามารถทำได้อย่างหลากหลายวิธี ทั้งการประเมินความสามารถทางภาษาที่เป็นระดับย่อย เช่น การอ่านออกเสียงคำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือความสามารถทางภาษาที่เป็นแบบรวม เช่น การทำความเข้าใจ การวิเคราะห์หรือความซาบซึ้ง เป็นต้นซึ่งผู้สอนควรเลือกใช้วิธีในการประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านโครงสร้างทางภาษาและความสามารถในการจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และควรประเมินอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการอ่านของผู้เรียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ให้แก่นักเรียนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ โดยในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความสนุกเพลิดเพลินเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับนักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละคน

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 38-39) ให้ความหมายไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นตามสาระการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะในการเรียน ตามสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลนเนื้อหา เนื้อหาใหม่ เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนเข้าใจยากหรือเป็นเรื่อง ที่ผู้เรียนสนใจศึกษาเฉพาะ สำหรับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามระดับชั้นและวัยของผู้เรียน

ถวัลย์ มาศจรัส และพรพุดต เจนสุวรรณ (2551 : 42) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของบุคคล

นิกร กาเจริญ (2549 : 7) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มเติมประสบการณ์ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละระดับ ซึ่งเด็กสามารถอ่านได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน มีเนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสำหรับนักเรียนในแต่ละระดับช่วงชั้น และเรียบเรียงให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งอาจสร้างความสนใจในการอ่านที่ดีให้กับเด็กได้

อัครา วรชัยเพชร (2545 : 35) ให้ความหมายไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่นักเรียนใช้อ่านเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน

จินตนา ไบชูภาภิ (2542 : 7) ให้ความหมายว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้นอาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน ทั้งยังช่วยเสริมประสบการณ์และเข้าใจเนื้อหาอย่างกว้างขวางลึกซึ้งนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน โดยมีเนื้อหาอิงหลักสูตร หรือสร้างเพื่อเพิ่มเติมตามสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลนเนื้อหา เนื้อหาใหม่ เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนเข้าใจยากหรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจศึกษาเฉพาะ

ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจัดว่ามีความสำคัญต่อการนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 5-7) กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอด หลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ
2. ส่งเสริมสติปัญญา คือ ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการ สังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจน สามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม ควรสอดแทรกแนวความคิดที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิด เจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้ นั้น ไปใช้เป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม
4. ส่งเสริมความเข้าใจ คือ ใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และทักษะ เหล่านั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและ กระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ศุภวรรณ ศิริพิพัฒน์กุล (2542 : 21) กล่าวถึง ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า ลักษณะของหนังสือที่ดีจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาของเด็กในด้านพัฒนาการ ความสนใจ สติปัญญา และความต้องการ การใช้สำนวนภาษาต้องถูกต้อง ชัดเจน มีเนื้อหาสนุกสนาน ชวนติดตาม มีขนาด รูปเล่ม ภาพประกอบ ตัวอักษรที่เหมาะสม มีความสวยงามชัดเจน น่าสนใจ หนังสือเด็กที่ดีจะช่วย ให้เด็กรักหนังสือ อยากอ่านหนังสือ โดยไม่ต้องมีคนบังคับให้อ่าน

นพกาญจน์ เกษฎาพิฑูร (2545 : 10) กล่าวถึง ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า

1. ส่งเสริมและขยายความรู้เพิ่มเติมและเสริมประสบการณ์เฉพาะเรื่อง ได้ชัดเจนและ ลึกซึ้งขึ้น
2. พัฒนาทักษะในทุกด้านและนำไปแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อไปได้
3. ปลุกฝังให้มีเจตคติที่เหมาะสมเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม
4. ส่งเสริมความเข้าใจด้านการใช้ภาษาและการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2545 : 48) กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ช่วยขยายความรู้และเนื้อหาในแบบเรียนได้กว้างขวางทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้ชัดเจนดีขึ้นและง่ายขึ้น มีภาพประกอบช่วยให้เราใจได้มากกว่าหนังสือแบบเรียนเพราะว่า หนังสือแบบเรียนต่าง ๆ ไม่สามารถสนองความต้องการในด้านความเข้าใจและความหมาย
2. จัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะส่วนย่อยที่ช่วยเน้นขยายและเป็นเรื่องราวที่ช่วยให้ เกิดความเพลิดเพลิน สร้างนิสัยรักการอ่านได้มากกว่าหนังสือแบบเรียน
3. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหา ที่สนุกสนานเพลิดเพลิน มีภาพประกอบและเหมาะสมกับวัย จึงสามารถสร้างความสนใจที่จะอ่าน มากกว่าแบบเรียน
4. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถสนองความต้องการในการอ่าน การฝึกทักษะซึ่งเด็ก จะใช้เวลาอย่างอิสระทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้รัก การค้นคว้าและพัฒนาการอ่าน
5. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นเรื่องราวช่วยขยายความรู้อีกทั้งทางด้าน จิตใจของเด็กที่อ่านเป็นรายกรณีเสริมสร้างคุณธรรมได้ดีกว่าหนังสือแบบเรียนทั่วไปได้
6. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า สนองความต้องการ ของเด็กที่ต้องการความอิสระในบางขณะ
7. ช่วยให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน บันเทิงใจ ลับสมอง และส่งเสริมชาวปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาเรื่องราวที่สนุกสนาน แฝงไว้ด้วยความรู้ มีความเหมาะสมกับวัยจึงเป็น สื่อสำคัญที่จะสร้างความเพลิดเพลิน ส่งเสริมชาวปัญญาให้แก่เด็ก

กล่าวโดยสรุป หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญในด้านส่งเสริมความรู้ส่งเสริม สติปัญญา เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะ เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้ นั้น ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวม ส่งเสริมความเข้าใจการใช้ ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม

ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษา ดังที่ นพกาญจน์ เกษญาพิฑูร (2545 : 11) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือ อ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลิน สนองความต้องการ ของวัยเด็ก เช่น หนังสืออ่านประเภทการ์ตูน

2. ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และตัวอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก
5. ช่วยให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือ และให้เกิดนิสัยรักการอ่านคงอยู่ตลอดไปซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กต่อไปในอนาคต

6. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก รู้สึกว่าเหว่และมีปมค้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้จะช่วยทดแทนด้านจิตใจของเด็กได้ดี

7. ช่วยให้เด็กได้มีหนังสือที่มีสาระเหมาะสมกับวัย ไม่ให้เด็กหันไปสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่ากำหนด อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤตินิสัยที่ไม่ควร

ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2545 : 49) กล่าวไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์ดังนี้

1. ให้ความรู้ ข่าวสารใหม่ ๆ และข้อเท็จจริงที่ถูกต้องนอกเหนือจากแบบเรียนในรูปแบบที่เหมาะสม กับความต้องการของเด็ก
2. ช่วยให้เด็กมีหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและช่วยป้องกันไม่ให้เด็กไปสนใจเรื่องที่เกินวัยของตนซึ่งเป็นทางนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี
3. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือและเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านการค้นคว้าอันเป็นแนวทางนำไปสู่ความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางซึ่งจะเป็นคุณสมบัติที่ดี และมีประโยชน์ต่อไปในอนาคต
4. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัยและมีทักษะในการอ่านดียิ่งขึ้น
5. เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ตามวัยของเด็ก
6. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม เจตคติและแบบอย่างที่ดีงามของสังคมให้บังเกิดแก่เด็ก
7. เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความจรโลงใจและมีความสุข
8. ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจและช่วยให้เด็กรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

จินตนา ไบกาชุย (2542 : 143) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอด หลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะมีเนื้อหาที่ให้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้ว ควรมีลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือ

ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวม

4. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือ ใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่านได้อย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือส่งเสริมความเข้าใจอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม เป็นต้น

5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้เขียนควรพิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามย่อยต่าง ๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่น ๆ ที่ผู้อ่านอาจจะไปศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความสนใจ

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นนอกจากจะมีประโยชน์ในการช่วยส่งเสริม ความรู้ สติปัญญา ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านแล้วนั้น ผู้เรียนยังได้รับ ความบันเทิง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สนองความต้องการ สร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนช่วยพัฒนา การเรียนรู้ด้านภาษาของผู้เรียนตามวัยและช่วยให้มีทักษะในการอ่านดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถ ปลูกฝังคุณธรรมเจตคติและแบบอย่างที่ดีงามให้บังเกิดแก่ผู้เรียนอีกด้วย

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาท้องถิ่น อำเภอจอมทอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ เข้าใจของนักเรียน ดังนั้น การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จะต้องมียุทธศาสตร์ในการสร้างที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อผู้อ่านมากที่สุด ซึ่งมีผู้ศึกษาและกำหนดขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างหนังสือ อ่านเพิ่มเติมที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 44 - 47) กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้าง หนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. สำรวจเรื่องที่จะสร้างหนังสือ โดยศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ว่าสาระการเรียนรู้เรื่องใดที่ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึก

เพื่อนำต่อการเรียน เนื้อหาสาระที่ยาก เนื้อหาสาระการเรียนรู้ใหม่ สาระการเรียนรู้ที่ขาดเอกสาร สำหรับให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือเรื่องที่ต้องการนำเสนอ ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ปัญหาสังคม ปัญหาชุมชนที่กำลังประสบอยู่ เรื่องราวเกี่ยวกับ อดีตที่มีคุณค่า โดยเรื่องเหล่านี้อาจเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ หลักสูตรส่วนใดส่วนหนึ่ง

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ ซึ่งการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ จะทำให้ผู้สร้างหนังสือเข้าใจ หลักการสร้างจิตวิทยาที่จำเป็น ประเภทหนังสือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือที่ถูกต้อง ทำให้หนังสือ ที่สร้างขึ้นเป็นไปตามหลักการและทฤษฎีที่จะส่งผลให้หนังสือที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ

3. การกำหนดประเภทของหนังสือ ซึ่งการเลือกประเภทของหนังสือมีความสำคัญมาก เพราะผู้สร้างต้องคำนึงถึงเนื้อหา สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ระยะเวลาที่ใช้ ดังนั้นการ เลือกประเภทของหนังสือ ก็จะทำให้ผู้สร้างหนังสือสามารถเลือกและสร้างได้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านและบรรลุตามวัตถุประสงค์การสร้างหนังสือแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น

4. การกำหนดแก่นของเรื่องหรือเนื้อหาสำคัญของเรื่อง เป็นการนำสาระการเรียนรู้ หลักหรือแก่นของเรื่องมาแตกเป็นเนื้อหาสาระย่อยตามความต้องการ โดยเรียงเนื้อหาสาระตามลำดับ ความสำคัญ ตามความยากง่าย เพื่อให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ดี จากการนำสาระการเรียนรู้มากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ว่าต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจแล้วแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างไร

5. เขียนเนื้อหาสาระ โดยเมื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ต่อไป เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้จากการค้นคว้าหนังสือ แหล่งความรู้ ต่าง ๆ มาเรียบเรียง ให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย และมีความสมบูรณ์เหมาะสม กับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน ผู้สร้างหนังสือไม่ควรที่จะนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้จากหนังสือ เพียงเล่มเดียวมาใช้ เพราะจะทำให้เนื้อหาสาระไม่ครอบคลุม การเรียบเรียงต้องใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจ ง่ายสำหรับผู้เรียน

6. การวางโครงเรื่อง เป็นการตัดสินใจนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการสืบค้นและนำมา เรียบเรียงครบถ้วนตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดแล้ว โดยเลือกเนื้อหาสาระที่มีความเหมาะสมแล้ว นำเสนอโครงเรื่องในรูปแบบร้อยแก้ว ร้อยกรอง คำบรรยาย นิทาน สารคดี บทละคร จดหมาย เรื่องเล่า ชีวิตประวัติ ตำนาน บันทึกการเดินทาง การบันทึกการสำรวจ ซึ่งการวางโครงเรื่องจะต้อง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

6.1 ตอนต้นเรื่อง กำหนดจะเปิดเรื่องหรือนำผู้อ่านให้เข้าสู่เรื่องที่อ่าน สร้างความ สนใจที่อยากจะอ่านได้อย่างไร

6.2 ตอนกลางเรื่อง เนื้อหาสาระที่นำมาเรียบเรียงให้ร้อยรัดผูกพันกันอย่างไร ตลอดทั้งเรื่องให้ครบตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนด

6.3 ตอนจบเรื่อง ดำเนินเรื่องมาแล้วจะจบอย่างไรให้ผู้อ่านมีความสุข เนื้อเรื่องมีคุณธรรมใดแฝงอยู่

7. การเขียนหนังสือขั้นนี้เป็นการปฏิบัติจริงของผู้สร้างหนังสือจะดำเนินการเขียนตามโครงเรื่องที่ได้วางไว้แล้ว ตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง และตอนจบเรื่อง ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการเรียบเรียงหนังสือแต่ละหน้าให้มีความต่อเนื่องกันจบจบ การลงมือเขียนจะต้องคำนึงการใช้คำ ประโยค สำนวนภาษาให้ถูกต้อง ถ้าเป็นบทร้อยกรองนอกจากถูกต้องตามฉันทลักษณ์แล้ว ยังต้องคำนึงถึงหลักการเขียนหนังสือ เช่น หลักการสร้างบทร้อยกรองต้องใช้คำง่าย ความหมายเด่น เล่นเสียงหลากหลาย ฝากข้อคิด จูงจิตเพลลิน ซึ่งจะทำให้บทร้อยกรองมีคุณค่ายิ่งขึ้น

8. การกำหนดภาพประกอบและจำนวนหน้า เป็นการนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้แต่ละหน้ามากำหนดภาพประกอบ ว่าเป็นภาพวาด ภาพถ่าย เพื่อให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สื่อเข้าใจในตรงกันในการอ่าน สร้างความเชื่อมโยงในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการกำหนดภาพ ขนาดของภาพ ขนาดของตัวอักษร ควรเกี่ยวข้องกับระดับชั้นดังตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การกำหนดภาพ ขนาดของภาพ ขนาดของตัวอักษรในขั้นตอนการสร้างหนังสือ
อ่านเพิ่มเติม

ระดับชั้น	ขนาดของภาพ	จำนวนหน้า	ขนาดตัวอักษร
ปฐมวัย	3 ใน 4 ส่วนของหน้ากระดาษ	8 - 12 หน้า	32 - 36
ประถมศึกษาปีที่ 1-2	3 ใน 4 ส่วนของหน้ากระดาษ	8 - 12 หน้า	30 - 36
ประถมศึกษาปีที่ 3-6	1 ใน 2 ส่วนของหน้ากระดาษ	12 - 16 หน้า	20 - 26
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	1 ใน 2 ส่วนหรือ 1 ใน 4 ส่วนของหน้ากระดาษ	16 - 24 หน้า	16 - 20
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	1 ใน 4 ส่วนของหน้ากระดาษ	16 - 32 หน้า	16 - 20

9. การจัดทำรูปเล่มเพื่อที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยนำส่วนของเนื้อหาสาระภาพประกอบมาจัดเรียงให้มีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการใช้จริง เพื่อให้ผู้เรียนสะดวกต่อการใช้เรียนรู้ในเรื่องนั้นต่อไป ซึ่งการจัดการเรียนอาจตกแต่งให้สวยงาม ดึงดูดความสนใจ และจัดหนังสือให้เป็นรูปเล่มดังนี้

9.1 ปก

9.2 ปกใน

9.3 คำนำ สารบัญ คำชี้แจง

9.4 เนื้อหาจากหน้าที่ 1 ถึง หน้าสุดท้าย

9.5 บรรณานุกรม

9.6 กิจกรรมท้ายเรื่อง แบบฝึกเสริมทักษะ

9.7 ปกหลัง

10. ประเมินความเหมาะสมของหนังสือที่เป็นรูปเล่มแล้วก่อนนำไปใช้จริง เพื่อความมั่นใจว่าหนังสือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาสาระ ลำนวนภาษา ภาพประกอบ ฉันทลักษณ์ องค์ประกอบหนังสือ ควรนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหนังสือเพื่อประเมินความเหมาะสมอีกครั้ง จึงจะเป็นที่ยอมรับว่าหนังสือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้

11. การหาประสิทธิภาพหนังสือโดยหลังจากที่มีการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว เพื่อให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงควรนำไปทดลองใช้จริงกับผู้เรียน เพื่อให้แน่ใจว่าหนังสือที่สร้างขึ้นจะต้องปรับปรุงให้สมบูรณ์ที่สุด เมื่อมีคุณภาพแล้วจึงนำไปใช้จริงต่อไป

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2539 : 12 – 21) เสนอแนะขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. จะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยอาจศึกษาจากหนังสือขณะการประกวด ศึกษาจากผลงานของนักเขียนต่าง ๆ เข้าฟังการอบรมเกี่ยวกับการสร้างหนังสือเด็ก

2. เลือกเนื้อหา อาจนำมาใช้ได้หลายทาง เช่น นำเรื่องมาจากหลักสูตร หรือนำเรื่องมาจากสภาพท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสามารถหาได้จากการศึกษาความสนใจและความต้องการของเด็กวัยต่าง ๆ

3. เขียนโครงเรื่อง (Plot) โครงเรื่องจะครอบคลุมถึงจำนวนหน้า จำนวนหัวข้อเรื่อง ความยาวสั้นของแต่ละหัวข้อเรื่องของย่อหน้า เพื่อจะได้นำไปสู่การจัดรูปเล่ม และการจัดวางหน้าให้เหมาะสมกับภาพประกอบ โครงเรื่องควรจัดหน้าย่อ ๆ ให้เห็นชัดทั้งเรื่องโดยเริ่มที่วางจุดหมายหรือแก่น (Theme) ของเรื่องก่อน เมื่อได้แก่นของเรื่องแล้วจึงคิดหรือผูกเป็นโครงเรื่อง

4. การเขียนบท (Script) เป็นการนำเรื่องที่ได้จากโครงเรื่อง หรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเรื่องและรูปภาพ โดยการบอกแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ใบบรองปก

หน้าปกใน จนถึงหน้าสุดท้าย การเขียนบทสคริปต์จะเป็นแนวทางในการจัดวางภาพและรูปเล่มของหนังสือได้ว่า หนังสือเรื่องนี้แต่ละหน้าจะมีอะไรบ้าง คำบรรยายอะไรบ้าง และมีกี่หน้า

5. การทำดัมมี่ (Dummy) คือ การทำหนังสือจำลองของหนังสือที่จะทำขึ้นมา อาจจะทำเป็นรูปเล่มเล็ก ๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดของบทสคริปต์ที่เขียนขึ้นมาเขียนและวาดรูปลงไป ที่ดัมมี่ ตั้งแต่ปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย ดัมมี่เป็นการทดลองทำก่อนที่จะพิมพ์เป็นเล่ม เพื่อจะได้ดูว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

6. การทำรูปเล่ม (Format) เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะรูปร่าง ขนาดกระดาษ ขนาดของตัวหนังสือหรือการพิมพ์ ลักษณะและขนาดของรูปเล่มควรมีขนาดพอเหมาะหยิบถือได้สะดวก ความหนาของหนังสือขึ้นอยู่กับระดับของผู้อ่าน หนังสือที่มีเนื้อหายาวมากควรแบ่งออกเป็นหลายเล่ม โดยจบเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบในตัวเอง ขนาดของรูปเล่มถือเอาความกะทัดรัดเปิดง่ายเป็นเกณฑ์ รูปเล่มที่นิยมในการสร้างหนังสือ คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน

7. การตั้งชื่อเรื่อง อาจตั้งก่อนหรือหลังการเขียนก็ได้ แต่ควรจะให้ความสนใจเราใจ มีความแปลกใหม่ ทำให้เขาได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอะไร รู้จักใช้ถ้อยคำ สำนวนที่เด็กคิดใจ และเกิดภาพพจน์ ชื่อเรื่องอาจพิจารณาจากตัวเอกของเรื่อง จำนวนตัวละคร ชื่อสัตว์ เนื้อเรื่อง ชื่อสถานที่ หรือลักษณะรูปร่างของหนังสือ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น จะต้องศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการสำรวจเรื่องที่จะสร้าง จากนั้นศึกษาหลักสูตรและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดประเภทของหนังสือ เขียนเนื้อหา กำหนดภาพประกอบ แล้วจึงจัดทำรูปเล่ม มีการประเมินและหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นฤมล เลียบสวัสดิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนการอ่านด้วยการฝึกใช้ความรู้เดิม โดยใช้เทคนิค โครงสร้างระดับสอดคล้องวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนการอ่านด้วยการฝึกใช้ความรู้เดิมโดยใช้เทคนิค โครงสร้างระดับสอดคล้องเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดารณี ชาจิตตะ (2548 : บทคัดย่อ) สร้างบทเรียนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้บริบทท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเกาะแก้วพิทยาสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้บริบทท้องถิ่นมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ของบทเรียน

80.84/80.50 และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากการใช้ บทเรียนการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นบริบทท้องถิ่นสูงกว่าการใช้บทเรียนการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

อุษา มะหะหมัด (2548 : บทคัดย่อ) พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ จากนิทานพื้นบ้านไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโพธิ์ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน มีค่าเท่ากับ 77.19/75.33 ซึ่งมี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ความสามารถด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ดี ต่อกิจกรรมการอ่านและแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจากนิทานพื้นบ้านไทย

ปรัชญา พรหมชาติ (2553 : บทคัดย่อ) พัฒนาบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาบริบทท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาบริบทท้องถิ่นของอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เท่ากับ 83.56/84.11 แสดงว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาบริบทท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาบริบทท้องถิ่นสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยนักเรียนมีความ พึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหา บริบทท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

กฤษณะพงษ์ บัวประเสริฐ และจิตภา ยัมฤทธิ์ (2552 : บทคัดย่อ) พัฒนาหนังสือ อ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเรื่อง Visiting Phitsanulok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเรื่อง Visiting Phitsanulok ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีประสิทธิภาพ 82.20/81.21 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือ อ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเรื่อง Visiting Phitsanulok อยู่ในระดับมาก

สุนทร หาญยิ่ง (2552 : บทคัดย่อ) พัฒนาหนังสือเรียนเล่มเล็กที่เน้นอัตลักษณ์ไทยรามัญ เพื่อเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อยู่ในบริบทของวัฒนธรรมไทย รามัญ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หนังสือเรียนเล่มเล็กที่เน้นอัตลักษณ์ ไทยรามัญเพื่อเสริมการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.00/82.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด โดยผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กที่เน้นอัตลักษณ์ไทยรามัญเพื่อเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อัจฉริยา หนองห้าง (2555 : บทคัดย่อ) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนลำปางวิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเนื้อหาท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 90.12/82.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเนื้อหาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

คูเปอร์ เจ เดวิด (Cooper , J. David, 1982 : 36-37) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน โดยผลการศึกษาพบว่า ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น การใช้คำถามที่หลากหลายก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่านและหลังจากการอ่านนั้น เป็นวิธีการที่ดีเพราะ ไม่ใช่เป็นการสอนอ่าน แต่เป็นการกระตุ้นและนำให้นักเรียนใช้กระบวนการคิด และตรวจสอบความเข้าใจและกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจมี 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยแรก ภายในตัวผู้อ่านเอง ประกอบไปด้วย 1) ความสามารถทางภาษา 2) ภูมิหลังหรือประสบการณ์ ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจได้ดีเมื่อได้อ่านเรื่องที่เขามีภูมิหลัง ประสบการณ์ หรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น 3) ความสนใจและแรงจูงใจ ถ้ามีความสนใจหรือแรงจูงใจจะทำให้ความเข้าใจในการอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น 4) ความสามารถในการแปลความ ปัจจัยที่สอง ภายในตัวเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน ประกอบไปด้วย 1) จำนวนคำศัพท์ที่บรรจุในเนื้อเรื่องมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านควรให้เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน 2) ใจความสำคัญของเรื่องถ้ามีความคิดรวบยอด หรือใจความสำคัญปริมาณมากเท่าไร ความยากของสื่อก็เพิ่มมากขึ้นด้วย 3) โครงสร้างของภาษา ความซับซ้อนของรูปประโยคมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่าน ควรให้เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน

โรเจอร์ส (Rogers. 1990 : abstract) แห่งมหาวิทยาลัยรัฐเวย์น (Wayne State University) ศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง PIC IN A WIG ที่มีต่อการอ่านของนักเรียนในระดับ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง PIC IN A WIG ช่วยให้

นักเรียนเกิดความจำที่ดีเยี่ยมในเรื่องคำศัพท์และความสนใจอ่านหนังสือเพียงใดกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 1 จำนวน 39 คน และเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำในวิชาการอ่าน หรือวิชาคณิตศาสตร์ หรือทั้ง 2 วิชา วิธีการวิจัยใช้วิธีการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการของการปรับตัวเด็กใน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ซึ่งจะใช้เวลา 15 นาที ของทุกวันให้แต่ละกลุ่มเริ่มเรียนเหมือนกัน โดยใช้หลักการอ่านของเนลสันและคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้เวลา 45 นาที ของทุกวัน การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันโดยกลุ่มทดลองที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านตามแบบที่ได้เสนอแนะไว้ในหนังสือคู่มือครู กลุ่มทดลองที่ 2 สอนด้วยหนังสือประกอบการเรียน เรื่อง PIC IN A WIG ซึ่งเขียนเป็นภาษาธรรมชาติ มีเพลงสำหรับเด็กและกิจกรรมร้องประกอบเพลง มีการคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์อย่างรอบคอบตามความยากของการเรียนแต่ละระดับ ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอนคณิตศาสตร์เพิ่มเติม ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม มีผลความจำเหนือกว่ากลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่สอนโดยการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง PIC IN A WIG ได้รับผลอย่างมากในการอ่านคำศัพท์สนใจหนังสือและเกิดความชอบในการอ่านหนังสืออย่างเป็นอิสระมากขึ้น มีความสนุกสนานกับการอ่าน พ่อแม่ได้ร่วมกิจกรรม การอ่านของลูกมากขึ้น โดยลูกมาเล่าเรื่อง PIC IN A WIG ที่อ่านมาจากโรงเรียนให้ฟัง ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก

ตุง (Tung, 2001) ศึกษาผลของการอ่านที่เน้นพื้นความรู้เดิมทางวัฒนธรรมและการให้ความสำคัญกับเป้าหมายในการอ่านที่มีต่อกลวิธีที่ใช้ในการอ่านและความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งทำการศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชาวไต้หวันที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จำนวน 38 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเรื่องจำนวน 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือ เรื่อง วันตรุษจีน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่กลุ่มตัวอย่างคุ้นเคย หลังจากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อที่จะศึกษากลวิธีที่ใช้ในการอ่านแล้วจึงทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า พื้นความรู้เดิมทางด้านวัฒนธรรมและการให้ความสำคัญกับเป้าหมายในการอ่าน ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและความถี่ของการใช้กลวิธีของการอ่าน กล่าวคือ ในการอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่คุ้นเคย จะเกิดความเข้าใจในการอ่านมากกว่าเรื่องที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมไม่คุ้นเคย

พาวิซ (Parviz, 2006 : 7-10) ศึกษาผลของการใช้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ในกิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-Reading Activities) โดยให้ความสำคัญกับความรู้เดิมของนักเรียนในกิจกรรมก่อนการอ่าน โดยมีขั้นตอนในกิจกรรมก่อนการอ่านคือ 1) การตั้งคำถาม โดยคำถามนั้นอาจมาจากครูหรือจากตัวนักเรียนเอง โดยที่ครูพยายามตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์เดิม 2) การใช้แผนผังความสัมพันธ์ความหมาย (Semantic Mapping) ในการหาความหมายของคำศัพท์ซึ่งนักเรียนจะสามารถจำได้มากกว่าการที่ครูบอกความหมายของคำศัพท์

โดยครูเป็นผู้เขียนแผนผังความสัมพันธ์ความหมาย (Semantic Mapping) บนกระดานและอธิบายหรือแสดงให้เห็นให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของคำศัพท์และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง จากนั้นแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อทำงานร่วมกัน และตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอ Semantic ของกลุ่มตนเองบนกระดาน ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถที่จะเชื่อมโยง Topic ของเรื่องเข้ากับคำศัพท์ นักเรียนจะเกิดมโนทัศน์และมองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที้อ่านและยังเป็นวิธีการที่กระตุ้นความรู้เดิมของนักเรียนได้ดีอีกด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่าผลการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพสูง ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างไกล ฝึกฝนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและมีนิสัยรักการอ่าน การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการนำเรื่องราวที่ใกล้ตัวและประสบการณ์ที่นักเรียนคุ้นเคยหรือมีพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มาจัดทำเป็นหนังสือ จะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมสามารถพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น